

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”

ПК 2440; гр. Земен, общ. Земен, обл. Перник; тел.: 07741/97-40;

e-mail: souzemen@yahoo.com

ЗАЕДНО МОЖЕМ ПОВЕЧЕ

*Ели Георгиева Манова – главен учител
Даниела Георгиева Горянова – стариши учител
Елизабет Иванова Георгиева – ресурсен учител*

Всички днес в България и по света говорят за нуждата от ефективни интеграционни процеси, но за да има такива и за да се случат, е необходимо интеграцията да започва в детска възраст. Само тогава децата от малцинствата ще бъдат по-грамотни от родителите си, ще бъдат по-знаещи и по-способни. Ще осъзнаят важността от ученето за по-нататъшната си реализация в живота и ще отгледат своите деца по-добре. Едно от най-големите предизвикателства пред образованието в България през последните години е привличането и задържането в училище на деца от ромски произход. Училището е място, където учениците придобиват основни познания, умения и компетентности, както и много от основните норми, нагласи и ценности, които ги съпътстват през целият им живот. Училището има ключова роля за това учениците да осъзнаят и реализират своя потенциал и личностно израстване.

Средно училище „Св. Св. Кирил и Методий” е училище със 134 годишна история. То е средишно, защитено и в него учат деца от 12 населени места в община Земен. В училището се обучават 115 деца, като 21 % от тях са от ромски произход, 11% от децата са със специални образователни потребности (СОП).

Училището разполага с добра материална база, оборудвано е с учебни кабинети, компютърен кабинет, ресурсен кабинет, училищен стол, с осигурена безплатна храна, спортна площадка. В него работят 17 висококвалифицирани преподаватели, в т. ч. трима възпитатели, психолог и ресурсен учител.

В училището се организира целодневно обучение за учениците от I до VIII клас.

Силните страни на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ град Земен са:

- Квалифициран и мотивиран екип;
- Добра материално-техническа база;

- Използване на интерактивни методи на преподаване;
- Работа по проекти;
- Нестандартни срещи с родителите;
- Безплатна храна;
- Свободен достъп до интернет.

Основните проблеми и затруднения за достигане на ДОИ и на успешна интеграция на децата от ромски произход са комплексни, а именно:

- Безработни родители, препитаващи се със сезонна работа или временна заетост;
- Деца с негативни поведенчески прояви, поради липса на родителски контрол;
- Ниска грамотност на родителите, която не им позволява да подпомагат самоподготовката на техните деца;
- Работа в слети паралелки.

Съществуващите проблеми при учениците от ромски произход са свързани с поведение, придружено с агресивни прояви, ниско самочувствие, ниски резултати от учебно-възпитателния процес, конфликти в отношенията им с учители и съученици. Родителите им са безработни, с нисък социален статус и грамотност. Много голям процент от тях са от многодетни семейства, в които родителите не могат пълноценно да се грижат за децата и да им дадат нужното внимание и обич. По-големите деца се грижат за по-малките деца, което води за големия брой отсъствия и ниски резултати в обучението. Бедността за тях е общ проблем. Но всъщност всички те са способни, талантиливи, знаещи и можещи и просто им трябва възможност и шанс.

Изработена е училищната програма за намаляване отпадането на ученици от училище, която се актуализира в началото на всяка учебна година. В нея са заложени специфични мерки за учениците-роми.

В началото на 2016 година застрашени от отпадане от училище бяха 10% ученици от ромски произход в гимназиален етап. Изготвихме лични профили на тези ученици. Бяха индикирани проблемите и се идентифицираха силните им страни. Психологът извърши психологическо обследване на тези деца и написа доклад, който подпомогна изготвянето на личните профили на ромските деца. Проведохме многократни срещи и разговори с родителите, издадохме уведомителни писма за отсъствията до Дирекция „Социално подпомагане“, гр. Радомир. По този начин показахме, че няма да толерираме безпричинните отсъствия. Психологът проведе индивидуални срещи с ромските ученици и техните родители. В края на учебната година, благодарение на тези

ни дейности, учениците намалиха отсъствията си и повишиха активността си в училищните дейности.

Години наред училищният екип работи в посока, да реализира дейности, провокиращи мотивацията на учениците за редовно посещение на училище, организиране свободното им време и предоставящи им възможност за публични изяви, участия в конкурси, съревнования, занимания по интереси, клубове и др. Оборудваният компютърен кабинет дава възможност на учителите да прилагат интерактивни методи за преподаване, а това води до по-лесно възприемане на учебното съдържание. Добрата материална база, създаваща удобство и уют, както и многото помощни материали, ползвани от преподавателите в учебната работа, също влияят положително за постигане на училищните цели.

Не е за пренебрегване ролята на родителите, а както всички знаем, тя е много силно изразена при деца от ромски произход. С течение на времето ние се убедихме, че за да постигнем успехи в обучението на деца от ромския етнос, трябва да работим най-напред с родителите, да ги привлечем за наши съмишленици, съюзници, помощници и активни участници в образователно-възпитателния процес и извънучилищните дейности.

В нашето училище въведохме и утвърдихме като практика периодичното посещение от класен ръководител по домовете на учениците от ромски произход, с цел личен контакт с родителите, водене на разговори за установяване на по-близки взаимоотношения, изясняване на проблемите, които има конкретното семейство и които затрудняват редовното посещение на учебните занятия на тяхното дете, разясняване ролята и важността на образованието и ползите от него. Подпомагаме родителите в различни казуси при общуването им с други институции. Например при кандидатстване за помощи, оказване на специфични медицински услуги, решаване на лични конфликти и др. Имаме и изградена традиция за седмица на отворените врати. Каним персонално родители за присъствието му в учебни часове и занятия. Срещи, които имат огромно значение и за двете страни – срещи, които ни помагат да се опознаем взаимно и да си помагаме в работата през годините. Тези срещи подпомагат учениците от ромски произход и техните родители за по-пълното им интегриране в училищния живот. Водени от идеята, че всяко дете носи в себе си положителен потенциал, който трябва да бъде показан и разгърнат, децата биват провокирани да показват своите таланти и възможности.

В училището се провеждат комплекс от целенасочени мероприятия съвместно с родители-доброволци, учители, ученици, обществени организации и институции. Основната цел е да се насърчават учениците от гимназиален етап / над 16 г./ да продължават образованието си и да се предотврати преждевременното им отпадане. Основната насока е работа в групи по интереси. Мероприятията са комплексни. Търси се сътрудничество с родителите на децата, като целта е те да бъдат въввлечени като обучители, консултанти и преки реализатори на дейностите заедно с децата.

Създадена бе работилница „Сръчни ръце” . В нея участват майки, които на доброволен принцип, обучават момичетата на кулинарни умения и умения за домакинството – плетене, шиене, правене на украса.

Изграден бе клуб по танци „Надиграй ме”. В него на доброволен принцип учители и ученици изучават характерните танци на различните фолклорни и етнически общности.

Третата насока на работа беше превенция на тютюнопушенето, умения за здравословен начин на живот, полово въздържание или водене на безопасен полов живот. Затова са привлечени лектори от РЗИ и лекари-специалисти.

Срок на дейностите от ноември 2014 г. до май 2015 г.

Дейности:

1. Унифицирани права и отговорности за всички ученици.
2. Осигуряване на учебници за ученици от ромски произход.
3. Свободен достъп до интернет на територията на училището.
4. Регулярни сбирки на клубовете по интереси.
5. Организиране на кулинарна изложба-базар.
6. Беседи.
7. Анкети, на различна тематика за идентифициране на проблеми и разкриване на силни страни на учениците от ромския етнос.
8. Връстници обучават връстници на теми: “ Съхрани се здрав и млад“ и „Здравно и сексуално възпитание“.

Резултати:

- привлечени към идеята са 2/3 от родителите на децата в училището;
- изграден екип от обучители, които да подпомагат работата на класните ръководители;
- организирана училищна изложба и е положена добра практика в работата с застрашените от отпадане ученици;

- обхванати са родители от различни етнически общности като „смишленици”, популяризирана е дейността на училището сред обществеността на града.

Всичко това позволи ромските учениците да приемат и свикнат с идеята, че всички са равни и имат способности да учат и да изявяват своите таланти, защото в училището е изградена атмосфера на толерантност, уважение и добронамереност; учениците имат възможности за развитие, съпричастност и израстване, а процесът на обучение е така организиран, че поддържа интереса им и дава възможност за творчество и едновременно с това е отворен за споделяне на техните преживявания и проблеми, като така те преоткриват себе си и имат възможност да направят своя самооценка за развитието си.

Както знаем, ромските деца обичат да танцуват и пеят и с голям ентузиазъм вземат участие в празниците и показват своите възможности. В нашата практика установихме, че тържествата и празниците в училище са много ефикасен метод за възпитаване на толерантност и добронамереност, добра възможност за създаване на приятелства в непринудена обстановка. Така учениците се обединяват и се учат да работят заедно и да успяват заедно.

Осигуряването на атрактивни извънкласни и извънучилищни форми на работа и пълноценната им органична връзка с образователния процес в училище допринесе във висока степен за редовната посещаемост и активното участие на учениците в учебния процес. Спомогна за личностното развитие на подрастващите и за изграждане у тях на комплекс от качества, необходими за формирането на гражданско съзнание у тях.

С цел повишаване интереса на учениците към учебните занятия част от учебните часове по основните предмети се провеждат в компютърния кабинет на училището под формата на презентации, подготвени предварително от самите ученици с помощта на съответния учител и ръководителя на компютърен кабинет.

Всичко това показва, че усилията, които полагаме в нашето училище за интеграция на ромските деца дават резултати и това е ясно доказателство, че е необходима сериозна инвестиция в тази насока. Благодарение на активната работа на ръководството и целият колектив на Средно училище „Св. Св. Кирил и Методий“ град Земен, семействата на ученици от ромски произход започнаха да осъзнават нуждата от образование на техните деца и в последните години се наблюдава намаляване на броя отпаднали ученици и продължаване на образованието след 16 г. и успешното им дипломиране.

Ние споделихме малка част от нашия опит и сме напълно убедени, че за да има училището притегателна сила за учениците от ромски произход, трябва да има проекти които позволяват да се повиши взаимното доверие и уважение между поколенията, както и подобряването на комуникацията и връзката учител – ученик – родител. Всичко това ни дава увереност да твърдим, че полаганите от нас усилия не са напразни, което пък ни мотивира да продължим да работим в тази насока.

*Ели Георгиева Манова – главен учител
Даниела Георгиева Горянова – старши учител
Елизабет Иванова Георгиева – ресурсен учител*